

Magyarország Alkotmánybírósága
1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

Elektronikus úton a Pesti Központi Kerületi Bíróság útján előterjesztve

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/01977-0/2021
Érkezett:	2021 MÁJ 27.
Példány:	3
Melléklet:	29 db
Kezelőiroda:	<i>lu</i>

[redacted] a továbbiakban: **Indítványozó**), jogi képviselőm, a Karsai Dániel Ügyvédi Iroda eljáró ügyvéd: dr. Karsai Dániel András; meghatalmazás I/1. szám alatt csatolva) útján a következő

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Elsődlegesen kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 27. § alapján az alábbiakban részletesen kifejtett indokokra figyelemmel a Pesti Központi Kerületi Bíróság 4.Szk.17.966/2020/7. számú, szabálysértési végzését (I/2. szám alatt csatolva), mint alaptörvény-ellenes bírói döntést megsemmisíteni szíveskedjék.

Amennyiben a tisztelt Alkotmánybíróság úgy ítéli meg, hogy elsődleges kérelmem nem megalapozott, úgy kérem, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdés alapján az alábbiakban részletesen kifejtett indokokra figyelemmel az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján a jelen ügyben alkalmazott, a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 3. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességét megállapítani és a Pesti Központi Kerületi Bíróság 4.Szk.17.966/2020/7. számú, szabálysértési végzését, mint az ezen a bekezdésen alapuló alaptörvény-ellenes bírói döntést megsemmisíteni szíveskedjék.

ad1:

1. Elsődleges kérelmem anyagi jogi jogalapja Magyarország Alaptörvényének VIII. cikk (1) bekezdése (gyülekezési jog), valamint IX. cikk (1) bekezdése (véleménynyilvánítás szabadsága).

2. Elsődleges kérelmem eljárásjogi jogalapja az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése, valamint az Abtv. 43. § (4) bekezdése, amelyek alapján az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a bírói döntések Alaptörvénnyel való összhangját, és megsemmisítheti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést és a döntéssel felülvizsgált más hatósági döntéseket is.

3. A személyes érintettségemet igazolja, hogy a szabálysértési eljárásban eljárás alá vont személyként pénzbírsággal sújtottak, melyet a bíróság kifogásom elbírálása eredményeként hozott végzésében mérsékelt összegben ugyan, de fenntartott.

4. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 4.Szk.17.966/2020/7. számú, szabálysértési eljárásban hozott végzését 2021. március 16. napján kézbesítették a jogi képviselőm részére, így az Abtv. 30. § (1) bekezdés, valamint az Ügyrend 28. § (2) bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz határidőben kerül benyújtásra.

5. A Pesti Központi Kerület Bíróság 4.Szk.17.966/2020/7. számon hozott végzése az ügy érdemében született végzés, mely ellen jogorvoslatnak helye nincs, ezáltal az Abtv. 27. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt követelmény is teljesül.

6. Az elsődleges kérelmem vonatkozásában előadom, hogy a jelen ügy tárgyát képező alkotmányossági kérdés „alapvető alkotmányjogi jelentőségű” (Abtv. 29. §), ugyanis a Pesti Központi Kerületi Bíróság végzése, továbbá az alapul fekvő szabálysértési hatósági határozat az Alaptörvényben védett jogomat is sérti: mégpedig **a véleménynyilvánítás szabadságához és a szabad gyülekezéshez való jogot**. A jelen beadványban támadott bírósági döntés olyan bírói jogértelmezés eredményeként született, amelynek esetében a Pesti Központi Kerületi Bíróság az ügy érdemében hozott végzését a szabálysértési eljárást tárgyát képező cselekmény alapjogi tartalmának figyelmen kívül hagyásával, a véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog kiemelt alkotmányos védelmével teljesen ellentétes módon hozta meg. Az ügy további alkotmányossági jelentőségét adja, hogy a terhemre rótt cselekmények a veszélyhelyzet alatti, rendeletekkel aránytalanul korlátozott, illetőleg teljes mértékben tiltott alapjog gyakorlásom miatt kerültek a rendőrség látókörébe, holott az Alaptörvény vonatkozó része értelmében a teljes tiltás nem megengedett még veszélyhelyzetben sem.

7. Már a bírósági eljárást megelőző hatósági eljárás is súlyosan sértette a szabad véleménynyilvánításhoz és gyülekezéshez való alapjogaimat, a bírósági eljárás pedig ennek orvoslása helyett csak tovább mélyítette és véglegessé tette ezen jogsértéseket.

8. A panasz hangsúlyozottan nem ütközik az ún. negyedfokú jogorvoslat tilalmának elvébe, a beadványban foglaltakat semmiképpen nem lehet ekként értelmezni, az egyértelműen ellentétes lenne az előadásainkkal és annak szándékolt tartalmával, mely tehát nem „önmagában” támadja a bírói döntéseket, hanem a fentiekben már jelzett és a továbbiakban részleteiben kifejtendő alkotmányjogi kontextusban.

ad2:

9. A másodlagos kérelem anyagi jogi jogalapja Magyarország Alaptörvényének VIII. cikk (1) bekezdése (gyülekezési jog), továbbá IX. cikk (1) bekezdése (véleménynyilvánítás szabadsága), valamint a B) cikk (1) bekezdése (jogállamiság és jogbiztonság elve).

10. A másodlagos kérelmem eljárásjogi jogalapja az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja, valamint az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 41. § (1) bekezdése, 45. § (4) bekezdése, amelyek alapján az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a konkrét ügyben alkalmazott jogszabályt.

11. Személyes érintettségem igazolására hivatkozom az elsődleges kérelemnél előadottakra, a hatósági és a peres eljárásban az eljárás alá vont személyi minőségemre.

12. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 4.Szk.17.966/2020/7. számú végzését 2021.március 16. napján kézbesítették a jogi képviselőm részére, tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz határidőben kerül benyújtásra.

13. A másodlagos kérelem kapcsán rámutatok, hogy a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség áll fenn a Gytv. szabályozása kapcsán, amely – abban az esetben, ha a t. Alkotmánybíróság megítélése szerint a bírói jogértelmezés helytálló volt – a gyülekezési jog szükségtelen és aránytalan korlátozását idézte elő az alábbiakban részletesen előadott indokok szerint.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52. § (5) bekezdése értelmében kérem **adataim zártan kezelését.**

I. TÉNYEK

Az elsődleges és a másodlagos kérelem vonatkozásában

14. 2020. április 25. és 2020. május 18. között több rendezvény került meghirdetésre a Facebook felületén. 2020. április 25. napján a Momentum Mozgalom Facebook oldalán „Dudálj, hogy Orbán is hallja!” elnevezésű eseményt tettek közzé, az esemény időpontjaként 2020. április 27-e 17:00-18:00 került megjelölésre. 2020. május 1-jén dr. Hadházy Ákos országgyűlési képviselő Facebook oldalán nyilvános eseményként jelenítette meg a „Nem hallgatunk el!” elnevezésű gyűlést, 2020. május 4. 17:00-18:00 időpontra. 2020. május [REDACTED] napján saját Facebook oldalamon osztottam meg a „[REDACTED]” című gyűlést, május [REDACTED] [REDACTED] pedig „[REDACTED]” című gyűlést. A szabálysértési hatóság ezen események szervezőjének tekintett arra hivatkozva, hogy az eseményeket saját Facebook oldalamon megosztottam, az embereket részvételre hívtam fel.

15. 2020. április 27-én a budapesti Lánchíd utca 5. szám előtt gépjárművembe [REDACTED] (rendszer) intézkedés alá vontak, az intézkedés okaként a szabálysértési hatóság a közlekedési szabályok kisebb fokú megsértését jelölte meg, arra alapítva, hogy balesetveszély hiányában adtam hangjelzést a gépjárművel való közlekedés során.

16. A Budapesti Rendőr-főkapitányság I. kerületi Rendőrkapitányság, mint szabálysértési hatóság (a továbbiakban: szabálysértési hatóság) meghallgatásom nélkül hozott határozatot (01801/624-9/2020. szabs. számon), melyet 2020. október 9. napján kelt határozatában meghallgatás iránti kérelmemre és meghallgatásomra való tekintettel visszavont. A visszavonást követően meghozott határozat a visszavont határozattal érdemben megegyezik, így különösen a pénzbírság összegét és a cselekmények minősítését érintően, továbbá a határozatok indokolása is meglehetősen erős párhuzamot mutat.

17. A szabálysértési hatóság 2020. október 9. napján kelt 01801/624-15/2020. szabs. számú határozatában megállapította, hogy elkövettem 3 rendben a veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről szóló 46/2020. (III. 16.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdésébe ütköző és a 7. § (1) bekezdés d) pontja szerint minősülő veszélyhelyzetre meghatározott magatartási szabályok megszegése szabálysértést, valamint a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) 30. §-ába ütköző és a Szabs. tv. 224. § (1) bekezdése szerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést, továbbá négy rendben a Gytv. 10. §-ába ütköző és a Szabs. tv. 189. § (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő gyülekezési joggal visszaélés szabálysértést, melyekért halmazati büntetésül 250.000 forint pénzbírsággal sújtott a szabálysértési hatóság.

18. A szabálysértési hatóság határozata ellen kifogással éltem arra hivatkozással, hogy az eljárás tárgyává tett cselekmények egyrészt a Szabs. tv. szerint nem minősülnek szabálysértésnek, továbbá a gyülekezési joggal való visszaélés szabálysértést nem én követtem el, a szabálysértési hatóság megalapozatlanul jutott a szervezői minőséget megállapító következtetésére. A kifogásomban rámutattam arra is, hogy a Facebook felületen szervezőként feltüntetett személy nem minősülhet automatikusan a Gytv. szerinti szervezőnek, a Facebook által bevett szóhasználat és a Gytv. közötti egybeesés véletlenszerű, nem vonható le következtetés belőle. A kifogásom kiemelte azt is, hogy a szabálysértési határozat alapjául szolgáló esemény nem minősült gyülekezésnek, ebből kifolyólag a gyülekezési joggal való visszaélés szabálysértési tényállása eleve nem valósulhatott meg.

19. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 4.Szk.17.966/2020/7. számon meghozott végzésével a szabálysértési hatóság határozatát megváltoztatta, az eljárás tárgyává tett cselekményt négy rendbeli gyülekezési joggal visszaélés és a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértéseként minősítette, a kiszabott 250.000 Ft pénzbírságot 100.000 Ft pénzbírságra mérsékelte.

20. A bíróság végzésének indokolásában a Gytv. 3. § (1) bekezdésére alapítva állapította meg szervezői minőségemet. A bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok (a szabálysértési hatóság rendőri jelentései) alapján megállapította, hogy valamennyi a Facebookon meghirdetett esemény célja a véleménynyilvánítás volt egészségügyi politikai és járványügyi kérdések vonatkozásában. A bíróság ebből következtetett arra, hogy az események a gyűlés Gytv. szerinti definíciója alá tartoztak.

21. A bíróság figyelembe vette azt is, hogy az eljárás során a Facebook események megosztását és az azokban foglalt kommunikációs tartalommal való egyetértésemet sosem tagadtam. A bíróság azonban ebből közvetlenül jutott arra a következtetésre, hogy az eseményeknek egyúttal szervezőjévé is váltam. A bíróság külön kiemelte, hogy a Momentum Mozgalom Facebook oldalán megosztott eseményen a közösségi oldal engem szervezőként tüntetett fel. A bíróság kizárólag erre alapítottan osztotta a szabálysértési hatóság álláspontját, és annak érdemi vizsgálata nélkül állapította meg szervezői minőségemet az alapján, hogy az eseményeket Facebook oldalamon megosztottam, azok kommunikációs céljával pedig nem vitatottan egyet értettem.

22. A dudálással megvalósított közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés vonatkozásában a bíróság végzésében figyelmen kívül hagyta, hogy a hangjelzés adása kommunikációs célt szolgált, a KRESZ 30. §-ának felsorolását kategorikusnak és taxatívnek tekintette. A bíróság indokolásában kiemelte, hogy az adott időpontban a Clark Ádám téren tartózkodó más személyek számára (amennyiben a Facebook eseményről nem értesültek) nem

biztos, hogy világos volt a hangjelzés célja, a kommunikációs szándék, ezért őket akár félre is vezethette. A bíróság hangsúlyozta, hogy a hangjelzés adása a közlekedési szabály megszorító rendelkezésébe ütközött, így jogellenes volt. A bíróság végzésében a hangjelzés kommunikációs célját, az általa kifejezett véleményt nem értékelte, arra vonatkozóan a végzés nem tartalmaz semmilyen megállapítást, a bíróság teljes mértékben figyelmen kívül hagyta a véleménynyilvánítási jog gyakorlását, annak ellenére, hogy a bíróság maga is rögzíti végzése indokolásának [2] bekezdésében, hogy a kifogásom rendkívül részletesen tárgyalta az ügy alapjogi relevanciáját és az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlatának alkalmazandóságát.

II.

A BÍRÓI DÖNTÉSEK ALAPTÖRVÉNY-ELLENESSÉGÉNEK OKAI

Az elsődleges kérelemre vonatkozóan

23. Előjáróban fontos hangsúlyozni, hogy az Alkotmánybíróság elvárja a rendesbíróságoktól, hogy ítélezésük során az ügy alapjogi aspektusait figyelembe vegyék. Az Alaptörvény 28. cikkének első mondata ([a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik) az állam (a bíróságok) kötelezettségévé tette, hogy az alapjogokat a magánjog alanyai közötti viszonyokban is érvényre juttassa. Emellett természetesen a jogalkotó feladata az Alaptörvényben foglalt jogok érvényesítése a normaalkotási tevékenysége során, de amint a magánjogi jogszabályoknak meg kell felelniük az Alaptörvényben foglaltaknak, úgy a magánjogi jogalanyokra is – közvetett módon – kihat az Alaptörvény normatartalma, a valódi alkotmányjogi panasz intézményén és a rendes bíróságok alkotmánybírósági határozatokra alapított joggyakorlatán keresztül.

24. Ezzel a rendes bíróságok ítélkező tevékenysége ténylegesen is alkotmányjogilag kötötté vált, tevőleges védelmi kötelezettségük keletkezett az alapjogvédelem terén. Az Alaptörvény említett rendelkezése azt a kötelezettséget rója a bíróságokra, hogy az elbírálandó ügyek alkotmányjogi aspektusát, alapjogi relevanciáját felismerjék, az érintett alapvető jogok tartalmát feltárják, és erre tekintettel értelmezzék és alkalmazzák konkrét jogvitákban a jogszabályokat. Amint az Alkotmánybíróság azt az alkotmányjogi panasz jogintézményével összefüggésében kifejtette: „[a] bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával,

akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]; 13/2016. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [30]}.

25. Mindezek – amint ezt az Alkotmánybíróság már több esetben is hangsúlyozta – nem azt jelentik, hogy a bíróságoknak közvetlenül az Alaptörvény rendelkezéseire kellene alapítaniuk a döntéseiket, hanem azt, hogy az alkalmazandó jogszabályi rendelkezések értelmezése és a konkrét tényállásra való alkalmazása során figyelemmel kell lenniük a releváns alkotmányossági szempontokra {7/2013. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [33]; 3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [20]}.

26. Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy „az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”. Ugyanakkor a testület a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatának indokolása során azt emelte ki, hogy az adott határozatban vizsgált törvényi rendelkezések esetében már az Alaptörvény negyedik módosítása alapján jár el a korábbi alkotmánybírósági határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően. A testület ennek kapcsán elvi érveléssel mondta ki azt, hogy „az Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indoklásának lételapja. A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.”

27. Ha összevetjük az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, az Alaptörvény VIII. és IX. cikkeiben foglaltakat a korábbi Alkotmány 2. § (1) bekezdésének, 61. és 62. §-ainak szövegével, akkor abból az állapítható meg, hogy a jelen vizsgálat tárgyát képező jogállamiság elve és az érintett alapjogok tekintetében nem hozott olyan változást az Alaptörvény szövege, ami a korábbi alkotmánybírósági gyakorlat elvetését, tartalmi átértékelését alátámasztaná. Az alapjogok és az alkotmányos elvek értelmezése során – ellenkező tartalmú alkotmánybírósági döntés megszületéséig – irányadóak az Alkotmánybíróság által az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően, az azt követően meghozott határozataiban, azok indokolásában kifejtett megállapítások, következtetések.

28. Az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez. Az Alkotmánybíróság a 3/2013. (II. 14.) AB határozatában a gyülekezéshez

való alapjog Alkotmányban és Alaptörvényben szabályozott tartalmát illetően megállapította, hogy „[a] 2011. december 31-éig hatályos Alkotmány 62. § (1) bekezdésében a Magyar Köztársaság elismerte a békés gyülekezés jogát és biztosította annak szabad gyakorlását. A 2012. január elsejétől hatályos Alaptörvény mindenki jogát biztosítja a »békés gyülekezéshez«. Bár az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésének szövege kifejezetten nem követeli meg az államtól, hogy az emberek szabad gyülekezését biztosítsa, ez a kötelezettség az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdéséből következik, ez utóbbi rendelkezés ugyanis minden alapvető (ideértve a gyülekezési) jog védelmét az állam elsődleges kötelezettségévé teszi. Az állam jogalkotó és jogalkalmazó intézményei tehát kötelesek biztosítani, hogy a gyülekezni kívánók élhessenek az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében foglalt alapvető jogukkal. Az Alkotmánybíróság ezért továbbra is irányadónak tekinti a korábbi határozataiban foglalt gyülekezési szabadsággal kapcsolatos megállapításokat” {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [38]}.

A. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog sérelme

Az Alkotmánybíróság gyakorlata (a másodlagos kérelemnél is ugyanezekre utalok, azokat nem ismétlem meg)

29. A véleménynyilvánítás szabadsága az Alaptörvény IX. cikkében foglalt alapvető emberi jog, mely kitüntetett szereppel bír az alkotmányos alapjogok között, valamint ahogyan arra Alkotmánybíróság több határozatában¹ is rámutatott, a véleménynyilvánítás szabadsága más alapjogok (az ún. kommunikációs jogok) anyajoga. A véleménynyilvánításhoz való jog az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata alapján, a nemzetközi jogi követelményekkel is összhangban, fokozott alkotmányos védelmet élvez. Kiemelt védelme abban mutatkozik meg, hogy igen kevés joggal szemben kell csak engednie, továbbá minden, a véleményszabadságot korlátozó törvényt és törvényi rendelkezést megszorítóan kell értelmezni. Az Alkotmánybíróság érveléséből közvetlenül következik, hogy a véleményszabadsággal szemben első sorban másik alapvető jog érvényesülése mérlegelhető, míg az azt korlátozó törvény súlya „a legkisebb, ha csupán valamely elvont érték önmagában a tárgy (például a köznyugalom)”.

30. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a fokozott védelmen felül is megkülönböztetett figyelmet kell fordítani azon vélemények védelmére, amelyek „a közügyekre vonatkozó vélemények ütközésében kapnak hangot, még akkor is, ha azok esetleg túlzóak és felfokozottak”. Különbséget tesz az Alkotmánybíróság gyakorlata a véleménynyilvánítás szabadságának preventív korlátozása és utólagos szankcionálása között. Ilyen preventív korlátozásként határozza meg az Alkotmánybíróság a szabad

¹ 30/1992. (V. 26.) AB határozat; 6/1994. (VI. 24.) AB határozat; 4/2013. (II. 21.) AB határozat; 16/2013. (VI. 20.) AB határozat; 7/2014. (III. 7.) AB határozat; 13/2014. (IV. 18.) AB határozat; 28/2014. (IX. 29.) AB határozat; 30/2015. (X. 15.) AB határozat; 3236/2018. (VII. 9.) AB határozat.

véleménynyilvánítás előzetes feltételhez, jóváhagyáshoz kötését, mely eleve kizárja, megakadályozza az alapjog gyakorlását, így ezen korlátozás „a legsúlyosabban minősül, [hiszen] a kifejezésre szánt vélemény nem tud érvényesülni.” Rámutat az Alkotmánybíróság arra is, hogy az utólagos szankciók is kifejtenek preventív hatást azáltal, hogy az alapjogok jogosultjait általában visszatartja alapjogaik gyakorlásától a szankció lehetősége.

31. Az Alkotmánybíróság elvi élel mutat rá 13/2014. (IV. 18.) AB határozata [39] bekezdésében, hogy a nyilvános közlés megítélése során elsőként arról szükséges dönteni, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Ennek megítéléséhez pedig elsődlegesen a közlés megjelenésének *módját, körülményeit* és a vélemény *tárgyát, kontextusát* szükséges figyelembe venni. Így a közlést érintően vizsgálni kell a médium típusát, a közlés apropóját adó eseményt, illetve az arra érkező reakciókat és az adott közlésnek ebben a folyamatban játszott szerepét. További szempontként szükséges értékelni a kijelentés *tartalmát, stílusát*, illetve a közlés *aktualitását*, valamint *célját*. Amennyiben e körülmények értékelésével az állapítható meg, hogy a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, úgy a közlés automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvezi.

32. A szabad véleménynyilvánítás a kommunikációs alapjogok anyajoga, így az Alaptörvény IX. cikkében foglalt gyülekezéshez való jog alkotmányos kiindulópontjának tekintendő. A gyülekezési jog a demokratikus részvételt lehetővé tevő alapvető emberi jog, mely biztosítja, hogy a közügyekről folyamatos, nyilvános vita folyjon. Az Alkotmánybíróság gyakorlatának megfelelően a plurális vélemények kialakulása és ütköztetése a demokrácia megvalósításának nélkülözhetetlen feltétele, így kiemelt alkotmányos védelemben részesül. A gyülekezési jog gyakorlása által megvalósított kommunikációs cél tárgya közügy, melynek fogalma az Alkotmánybírósági gyakorlat értelmében tágan értelmezendő, a közügyek köre szélesebb a közvetlenül politikai jellegű ügyeknél. Közügynek tekintendő így többek között „a közhatalmi tevékenység, az állami szervek működése, a közpénzek felhasználása, a társadalmi problémák és az azok kezelésére vonatkozó elképzelések.” Az Alkotmánybíróság gyakorlatának tükrében kiemelendő, hogy a kommunikációs jogcsoportba tartozó alapjogok védelme nem korlátozódik a közügyek körére, annál szélesebb körben érvényesülő fokozott alkotmányos garanciát jelent.

33. A 30/2015. (X. 15.) AB határozatában az Alkotmánybíróság – utalva a korábbi határozataira is – hangsúlyozta a gyülekezési jog kiemelkedő kommunikációs funkcióját a közügyek megvitatása terén, ami a véleménynyilvánítás szabadságának speciális alapjogi megfogalmazása mellett a közvetlen demokrácia egyik megnyilvánulási formájaként is értelmezhető. Az Alkotmánybíróság ezzel együtt azt is hangsúlyozta, hogy összhangban a

30/1992. (V. 26.) AB határozatban foglaltakkal, valamint az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével, hogy a gyülekezési jog kiemelt jellege nem jelenti azt, hogy korlátozhatatlan alapjog lenne. A 30/1992. (V. 26.) AB határozat megfogalmazása szerint a békés gyülekezéshez való jognak kitüntetett szerepe van az alapjogok rendszerében egy demokratikus jogállamban. Ez ugyan nem vezet arra, hogy ez a jog korlátozhatatlan lenne, de mindenképpen azzal jár, hogy a békés gyülekezéshez való jognak valójában igen kevés joggal szemben kell csak engednie, korlátozását pedig szorosan behatárolják a Magyarország által elfogadott nemzetközi egyezmények előírásai.

34. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság a 30/2015. (X. 15.) AB határozatában megállapította, hogy „[a]z Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az alapjog-korlátozásnak ez a tesztje mindenekelőtt a jogalkotót kötelezi, ugyanakkor hatáskörükhöz igazodva a jogalkalmazókkal szemben is alkotmányos követelményt fogalmaz meg. E követelményből – az Alaptörvény 28. cikkére is tekintettel – a bíróságoknak az a kötelezettsége adódik, hogy ha olyan jogszabályt értelmeznek, amely valamely alapjog gyakorlását korlátozza, akkor a jogszabály engedte értelmezési mozgástér keretein belül az érintett alapjog korlátozását kizárólag a szükséges és arányos mértékű beavatkozás szintjére szorítsák.” Továbbá: „[a] korlátozás gyakorlásakor azonban a jogalkalmazóknak mindig figyelemmel kell lenniük arra is, hogy az alapjogok korlátozására kizárólag az elérni kívánt céllal arányos módon kerülhet sor alkotmányosan. Az arányosság az elérni kívánt cél és az alapjogi korlátozás súlyának mérlegelését kívánja meg, ami azt is jelenti, hogy minél erősebb érvek szólnak egy alapjog védelme mellett, annál körültekintőbben kell eljárni annak korlátozásakor.”

35. Az Alkotmánybíróságnak az 55/2001. (XI. 29.) AB számú határozatot megerősítő 75/2008. (V. 29.) AB határozata elvi értelemben megállapította, hogy a gyülekezési szabadság gyakorlása sokszor nem a „járművel vagy anélkül való közlekedés szabadságával” mint alapvető joggal, hanem a közlekedés rendjéhez fűződő közérdekkel áll összefüggésben. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta azt is, hogy a gyülekezési jog gyakorlása korlátozható a közlekedés rendjéhez fűződő közérdekre tekintettel is, csak sokkal kisebb mértékben, mint abban az esetben, amikor a szabadságjog más alapjoggal áll szemben.

36. A 14/2016. (VII. 18.) AB határozatban az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „a gyülekezési jogot érintően kikristályosodott egy közös európai alkotmányos kultúra, amelynek alapvető elemei megtalálhatók az alkotmánybírósági határozatokban, a Velencei Bizottság és az EBESZ összefoglalóiban, valamint az EJEB döntéseiben. Ezek közös pontjaként a

gyülekezési jog egy olyan kiemelt alapjogként került meghatározásra, amely az alkotmányos demokráciák egyik alappillére” {14/2016. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [57]}.

37. Az alapjog konkrét korlátozásával összefüggésben az Alkotmánybíróság a 3/2015. (II. 2.) AB határozatban megállapította, hogy „[a]z Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az alapjog-korlátozásnak ez a tesztje mindenekelőtt a jogalkotót kötelezi, ugyanakkor hatáskörükhöz igazodva a jogalkalmazókkal szemben is alkotmányos követelményt fogalmaz meg. E követelményből – az Alaptörvény 28. cikkére is tekintettel – a bíróságoknak az a kötelezettsége adódik, hogy ha olyan jogszabályt értelmeznek, amely valamely alapjog gyakorlását korlátozza, akkor a jogszabály engedte értelmezési mozgástér keretein belül az érintett alapjog korlátozását kizárólag a szükséges és arányos mértékű beavatkozás szintjére szorítsák.” Továbbá „[a] korlátozás gyakorlásakor azonban a jogalkalmazóknak mindig figyelemmel kell lenniük arra is, hogy az alapjogok korlátozására kizárólag az elérni kívánt céllal arányos módon kerülhet sor alkotmányosan. Az arányosság az elérni kívánt cél és az alapjogi korlátozás súlyának mérlegelését kívánja meg, ami azt is jelenti, hogy minél erősebb érvek szólnak egy alapjog védelme mellett, annál körültekintőbben kell eljárni annak korlátozásakor” (3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [21], [23], megerősítette az Abh2., Indokolás [54]).

38. A jogalkalmazással kapcsolatosan az Alkotmánybíróság azt is hangsúlyozta, hogy „az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) az Oya Ataman-ügyben a hatóságok számára a gyülekezés során tanúsítandóan előírt túrészi kötelezettséget a Patyi-ügyben a bejelentési eljárásra is kiterjesztette [Lásd: EJEB, Patyi és mások kontra Magyarország, (5529/05); 2008. október 7., 43. pont]. Ez az in dubio pro libertate elv megfogalmazását jelenti és azt a követelményt fogalmazza meg a jogalkalmazók irányába, hogy a gyülekezések megítélésekor a gyülekezési jog minél szélesebb körű biztosítását eredményező döntést hozzanak” {24/2015. (VII. 7.) AB határozat, Indokolás [30]}. A „gyülekezési jog minél szélesebb körű biztosítását eredményező döntés meghozatala azt is megköveteli a jogalkalmazóktól, hogy a mérlegelés során lehetőleg a gyülekezési jogukkal élni kívánó személyek számára kedvező döntés hozzanak, tiszteletben tartva az arányosság és a diszkrimináció-mentesség követelményét. [Velencei Bizottság CDL(2012)014rev2, 22. o.]” (megerősítette a 30/2015. (X. 15.) AB határozat, Indokolás [49]).

A fenti elvek alkalmazása a jelen ügyre

39. A véleménynyilvánítás szabadsága az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint – összhangban ezen alapjog nemzetközi megítélésével és az alapjogi dogmatika által kimunkált

elvi tételekkel – olyan kiemelt jelentőségű alapjog, mely rendkívül szűk körben korlátozható, a demokratikus jogállam alapvető feltétele, hogy a különböző vélemények szabadon kialakulhassanak és ütközhessenek.

40. A véleménynyilvánítás szabadságának kiemelt alkotmányos védelme tükröződik abban, hogy rendkívül kevés alapvető joggal szemben kell engednie. Az Alkotmánybíróság elvi élel mutat rá arra, hogy amennyiben más alapjoggal szemben kivételes jelleggel kell engednie a szabad véleménynyilvánításhoz való jognak, úgy egyéb alkotmányos érték (így például a közrend, köznyugalom, közbizalom) a legritkább esetben szolgálhat szükséges és arányos korlátozásul. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében másik alapvető jog érvényesülésén vagy alkotmányos érték védelmén kívül a véleménynyilvánítás szabadsága nem korlátozható, ugyanakkor e legitim célok érdekében is kizárólag kivételes esetben kerülhet sor korlátozására alkotmányosan.

41. Az eljáró bíróság ezen alapvető alkotmányos követelményt hagyta figyelmen kívül mérlegelése során, amikor határozatában egyáltalán nem volt tekintettel arra, hogy jelen esetben a véleménynyilvánítás szabadságát és a gyülekezési jogot nem más alapjogra tekintettel korlátozta, hanem egyszerű közcélra történő hivatkozással. Az Alkotmánybíróság gyakorlata elvi élel mutat rá arra, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog, mint kommunikációs jog kiemelt alkotmányos védelme azt jelenti, hogy csak igen kevés esetben kell engedniük más alapvető joggal szemben, a közrend vagy köznyugalom pedig ennél is szűkebb körben, csak a legkivételesebb esetben szolgálhat a korlátozás alapjául. Ez alapján az eljáró bíróságnak behatóan kellett volna mérlegelnie és indokolnia, miért fogadja el a köznyugalomra történő hivatkozást a véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog korlátozása alkotmányos indokaként. Az eljáró bíróság ezen mérlegelést teljes mértékben elmulasztotta, a végzés indokolásában alapjogi mérlegelés nem jelenik meg, így az teljes mértékben megalapozatlan és indokolatlan alapjog-korlátozáshoz vezet.

42. A véleménynyilvánítás szabadságának kiemelt alkotmányos védelme kiterjed minden olyan közlésre, mely tartalmát vagy közlésének módját tekintve közügyre vonatkozik, hozzájárul a közügyek megvitatásához. A szólás- és sajtószabadság legbensőbb védelmi köréhez tartozik a közügyekkel összefüggő vélemények kinyilvánításának szabadsága. A közügyek alkotmányos fogalma tágan értelmezendő, kiterjed a szűk értelemben vett politikai vitákon túl valamennyi, a közösséget érintő kérdés megvitatására, így a jelen járványügyi veszélyhelyzettel összefüggő egészségpolitikai, járványügyi és más védelmi intézkedések minden kétséget kizáróan közügynek minősülnek. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint különösen értékelendő a közlés aktualitása, mely jelen esetben a járványügyi védekezési intézkedésekre és az azokkal kapcsolatos kormányzati intézkedésekre reagáló véleménynyilvánítás tükrében közvetlen és jelentős aktualitást tükröz.

43. A szabálysértési eljárás tárgyává tett valamennyi cselekmény a központi hatalom járványügyi intézkedéseivel kapcsolatosan fogalmazott meg véleményt, a közúti hangjelzés adása nem verbális véleménynyilvánításként fejezte ki a kommunikációs tartalmat.

44. A bíróság jogértelmezése szerint egy, a Facebook közösségi oldalon közzétett esemény, mely embereket véleményük kinyilvánítására hívott fel automatikusan gyűlésnek minősül a Gytv. 2. § (1) bekezdése alapján. A bíróság e körben nem vizsgálta azon alapvető jelentőségű kérdést, hogy milyen esetben, milyen kritériumok alapján tekinthető több ember egymástól függetlenül, ugyanakkor közös kommunikációs cél érdekében kifejtett véleménye közös gyűlésnek. A bíróság e tekintetben érdemi bizonyítást nem folytatott le, a Gytv. szigorú eljárási feltételeit felhívó, az eseményeket gyűlésnek tekintő álláspontja megalapozatlan és a véleménynyilvánítás szabadságának indokolatlan korlátozásához (szankcionálásához) vezetett, így alaptörvény-ellenes.

45. A bíróság e körben kizárólag azt vizsgálta, hogy megjelent-e legalább két személy az esemény helyszínén, ebből pedig mechanikusan jutott arra a következtetésre, hogy mindenképpen a Gytv. fogalommeghatározása szerinti gyűlés történt. A bíróság teljes mértékben figyelmen kívül hagyta azon alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, hogy önálló, autonóm egyének egyedi alapjoggyakorlása milyen feltételek teljesülése esetén tekinthető kollektív alapjoggyakorlásnak. Az eljáró bíróság ezáltal megalapozatlan következtetésre jutott, az alapjogi jogalanyiságra és az alapjogok gyakorlására való tekintet nélkül minősítette gyűlésnek a történeteket és szankcionált engem, mint feltételezett szervezőt. A bíróság tehát az alapul fekvő alapvető jelentőségű alkotmányos kérdést nem vizsgálta, ráadásul ezen inkohereus érvelése az alapjoggyakorlás szankcionálását eredményezte, így súlyos alapjog-korlátozást valósított meg.

46. A bíróság jogértelmezése alaptörvény-ellenes a tekintetben is, hogy a gyűlés szervezői minőséget a Facebook közösségi oldalon szervezőként megjelölt személyek esetében automatikusan megállapította.

47. A bíróság jogértelmezése szerint azáltal, hogy a Facebook eseményeket saját közösségi oldalamon megosztottam, valamint, hogy a „meghirdetett eseményeknek célja, napirendje, helyszíne, kezdési és befejezési időpontja [volt], ezen kívül a Momentum Mozgalom Facebook oldalán szervezőként is nevesítésre került” automatikusan szervezővé váltam a Gytv. 3. §-a szerint.

48. A bíróság a szervezői minőség megállapítását kizárólag a Gytv. 3. § (1) bekezdésére alapította, ezzel szemben a végzés indokolása az esemény helyszíni koordinálását és az utólagos sajtótájékoztató megtartását tekintette a szervezői minőség alapjaként. A bíróság a kifogás

tárgyában megtartott tárgyaláson a végzés kihirdetésekor szóbeli indoklásában a Gytv. 3. § (5) bekezdésére hivatkozott, és az írásba foglalt végzés indoklása is sokkal inkább erre utal, ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül az a tény, hogy a bíróság végzésében a Gytv. 3. § (5) bekezdésére nem történt hivatkozás. A bíróság tehát valójában a Gytv. 3. § (5) bekezdését megalapozó indoklás alapján állapította meg a Gytv. 3. § (1) bekezdése szerinti szervezői minőséget, ezzel megsértette a bírósági határozatok valós és okszerű indoklásának követelményét és jogalap nélkül állapított meg jogkövetkezményt, szankciót.

49. Fontos rámutatnom arra is, hogy a Gytv. 3. § (5) bekezdése – melyre a végzés indoklása alapul annak ellenére is, hogy ezen jogalap nem kerül megjelölésre – nem szervezői minőség megállapítását, hanem vezetői minőség megállapítását teszi lehetővé. Ennek különös jelentősége van a szabálysértési eljárás tárgyává tett szabálysértési cselekmény körében, mivel a Gytv. 10. § (1) bekezdése szerint a gyűlés bejelentése a szervező kötelezettsége, nem a vezetőé.

50. A bíróság szankciót megállapító jogértelmezése nem felelt meg a bírósági döntésekkel szemben támasztott alkotmányos követelményeknek, a Gytv. alapvetően alapjogi fogalmait tévesen alkalmazta, a lefolytatott bizonyítás és a bíróság jogi következtetése pedig a Gytv. téves rendelkezésére vonatkozott.

51. A bíróság ezen jogértelmezéséből alapvető alapjogi sérelem fakadt. Azzal, hogy a bíróság jogalap nélkül értelmezte ilyen jelentős mértékben kiterjesztően a Gytv. szervező fogalmát – elfogadva egy magáncég, a Facebook közösségi oldalon való szervezői minőség feltüntetését, mint a Gytv. fogalomrendszerében szereplő szervező minőség megalapozását – és erre alapítva sújtott engem szankcióval, mely sértette a véleménynyilvánítási szabadságomat és a gyülekezési jogomat.

52. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint a véleménynyilvánítás szabadsága kiemelt alkotmányos védelmet élvez, ennek része, hogy a véleménynyilvánítást korlátozó törvényeket és törvényi rendelkezéseket megszorítóan kell értelmezni. A véleménynyilvánítás szabadsága a kommunikációs jogok anyajoga, így a véleményszabadság kiemelt alkotmányos védelme és a korlátozására irányuló jogszabályok megszorító értelmezésének kötelezettsége kiterjed valamennyi kommunikációs jogra is, köztük a gyülekezési jogra.

53. A bíróság jogértelmezése minden kétséget kizáróan sérti a gyülekezési jog korlátozására irányuló törvényi rendelkezések megszorító értelmezésének kötelezettségét. Azzal, hogy a bíróság a szervező fogalmát plasztikusan, jelentős részben egy közösségi oldal fogalomhasználatára alapítva állapította meg, továbbá szóbeli és írásbeli indoklása szerint egyaránt összemosta a Gytv. 3. § (1) és (5) bekezdéseit a gyülekezési jog rendkívül széles

körben történő korlátozása előtt nyitotta meg az utat. A közösségi oldalon egy esemény megosztásával az egyén nem válhat automatikusan a rendezvény szervezőjévé, mivel ez kiüresítené a gyülekezési jog alkotmányos garanciáit, teret enged az önkényes jogalkalmazásnak és szankcionálásnak.

54. Rámutatok arra is, hogy a bíróság végzésében nem hivatkozott a Gytv. 3. § (5) bekezdésére, indokolásában pedig összemosta a 3. § (1) és (5) bekezdéseiben szabályozott fogalmakat és kritériumokat. A bíróság döntésével ezáltal nem pusztán a megszorító értelmezés alkotmányos kötelezettségét sértette meg, hanem megfelelő jogalap hiányában ab ovo önkényes és jogellenes. A bírói döntés alapvetően jogellenes volta súlyos alapjog-korlátozást eredményez, mivel az alapjoggyakorlást szankcióval sújtja, a szankciók körében pedig egyáltalán nem vizsgálta, hogy az elérni kívánt cél elérése érdekében alkalmas és arányos, alapjogot kevésbé korlátozó szankció is hatékony lehetne.

55. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a szervezői minőség ennyire tágran történő megállapításának – a szankcionálás közvetlen veszélye miatt – elrettentheti az alapjogok alanyait alapjogaik gyakorlásától (dermesztő hatás, *chilling effect*). Az alapjogok preventív korlátozása az alapjogkorlátozás egyik legsúlyosabb eszköze, mert magát az alapjoggyakorlást üresíti ki. Az Alkotmánybíróság 3/2012. (II. 14.) AB határozatában [melyet megerősített a 30/2015. (X. 15.) AB határozat] rámutat arra is, hogy az utólagos szankciók is kifejtnek preventív hatást: az alapjogok jogosultjait általában visszatartja alapjogaik gyakorlásától a szankció lehetősége. A szervező fogalmának a bíróság által alkalmazott alaptörvény-ellenes kiterjesztő értelmezése is ilyen dermesztő hatással bír, különös tekintettel az alkalmazott szankció súlyára és jellegére, a szabálysértési szankció büntetési céljára és a joghátrány jellegére tekintettel az EJEB gyakorlat szerint a büntető szankciókkal esik azonos megítélés alá, így dermesztő hatása a legnagyobb.

56. Rámutatok arra is, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog minél szélesebb biztosítása az Alkotmánybíróság és az EJEB, valamint a Velencei Bizottság gyakorlata szerint is alapvető alkotmányos elvárás a jogalkalmazó irányában. A jogalkalmazói döntésekre vonatkozóan Patyi és mások kontra Magyarország ügyben az EJEB, hasonlóképpen pedig a 24/2015. (VII. 7.) AB határozat és Velencei Bizottság állásfoglalása CDL(2012)014rev2 is kiemeli ezen alkotmányos követelményt. Az eljáró bíróság döntése során egyáltalán nem mérlegelte az alapul fekvő alkotmányos, alapjogi kérdést, nem volt tekintettel az alapjog-korlátozás garanciális követelményeire és szempontjaira. A bíróság határozata súlyos alapjog-korlátozást valósít meg, melynek nem adta kellő alkotmányos indokát és teljes mértékben figyelmen kívül hagyta a véleménynyilvánítás szabadságát és a gyülekezési jogot övező kiemelt alkotmányos védelmet, valamint az abból az Alkotmánybíróság által levezetett és következetesen fenntartott alkotmányos követelményeket.

57. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz jogintézményével összefüggésében kifejtette: „[a] bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]; 13/2016. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [30]}. A fentiekre tekintettel a jelen ügyben eljáró bíróság ezen alkotmányos követelményeknek nem tett eleget, az ügy alapjogi relevanciáját következetesen nem ismerte fel és az alapjogi mérlegelés a határozatból és annak indokolásából teljes mértékben hiányzik, így a bíróság jogértelmezése önkényes és alaptörvény-ellenes.

58. Alaptörvény-ellenes következtetésre jutott a bíróság a közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése tárgyában is, amikor a hangjelzés adása körében megállapította, hogy annak a KRESZ-ben foglalt oka nem állt fenn, más lehetséges indokot pedig sem a bíróság, sem a szabálysértési hatóság – a kifogásomban és a tárgyaláson szóban is előadottakra való tekintet nélkül – nem vizsgált. Önellentmondó a bírósági végzés indokolása, melynek [17] bekezdése megállapítja, hogy a gyűlés és ezáltal a résztvevők célja véleménynyilvánításuk gyakorlása, kommunikációs céljuk kifejezésre juttatása, ennek ellenére a bíróság a hangjelzés adása tekintetében a végzés [27] bekezdésében már nem fogadta el azon védekezésemet, mely szerint a hangjelzés adása nonverbális véleménynyilvánítás volt. Fogalmilag nem lehetséges, hogy a gyűlés megállapítása a közügyre vonatkozó kommunikációs cél alapján történjen, ezzel szemben a részvétel keretében adott hangjelzés ne a véleménynyilvánítás nonverbális módja legyen. A bíróság e tekintetben önellentmondó határozatot hozott, amely teljes mértékben figyelmen kívül hagyta a cselekmény közvetlen alapjogi relevanciáját és nem mérlegelte a hangjelzés adását, mint a véleménynyilvánítás kiemelt alkotmányos védelme alá tartozó nonverbális kifejezésmódot. Hivatkozom e körben arra is, hogy az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint a véleménynyilvánítás szabadsága a kifejezésmód és stílus megválasztásának szabadságát is magában foglalja, így védett a szimbolikus beszéd, a nonverbális kifejezésmód is a szóbeli véleménynyilvánítással azonos módon és mértékben.

59. A bíróság mindezekre tekintettel szabálysértésnek minősítette a hangjelzés adását, hivatkozott e körben a bíróság arra, hogy más jelenlévők számára nem biztos, hogy világos volt a hangjelzés célja, így akár megijedhettek vagy veszélyes közlekedési szituáció is kialakulhatott volna.

60. Rámutatok arra, hogy mind a véleménynyilvánítás szabadsága, mind a gyülekezési jog anyagi alapjog, így gyakorlása nem tehető függővé más személyek jóváhagyásától vagy akár attól, hogy mások tisztában vannak-e az alapjoggyakorlás céljával. Kiemelendő továbbá, hogy a bíróság a közlekedés távoli, potenciális veszélyeztetésére hivatkozással korlátozta a véleménynyilvánítási szabadságomat. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a véleménynyilvánítás (és ezáltal valamennyi kommunikációs alapjog) kiemelt védelme azt is jelenti, hogy csak kivételes esetben kell másik alapjoggal szemben engednie. A bíróság a véleménynyilvánítás korlátozása (szankcionálása) körében azonban nem más emberek alapvető jogaira hivatkozott, hanem alkotmányos értéket, közcélként jelölt meg a közbiztonság védelmét. Amennyiben másik alapvető joggal szemben is csak kivételes esetben kell engednie a véleménynyilvánítás szabadságának, úgy a közérdekre, közbiztonságra mint általános közcélra történő hivatkozása a legkivételesebb esetben szolgálhat az alapjogkorlátozás alapjául.

61. A bíróság nem volt tekintettel a hangjelzés adása megítélésekor annak alapjogi relevanciájára, meg sem kísérelte mérlegelni a véleménynyilvánítás korlátozását és az azzal szembenálló közcélként. A bíróság alapvetően elmulasztotta felismerni, hogy a véleménynyilvánítás nem kizárólag verbális módon történhet, a szimbolikus beszéd és a nem verbális közlések ugyanúgy a véleménynyilvánítás szabadságának kiemelt alkotmányos védelmét élvezik. A dudálással kifejezett vélemény kommunikációs célja az egész esemény kontextusában minden kétséget kizáróan megállapítható volt, a bíróság azonban ezt figyelmen kívül hagyva meg sem kísérelte az alapjogi mérlegelés lefolytatását.

62. A bíróság érdemben azt sem mérlegelte, hogy a véleménynyilvánítás körében alapvetően védettek a bizonyos fokú túlzást tartalmazó közlések, véleménynyilvánítások is, még akkor is, ha azok esetleg mások számára túlzó, bántó vagy meghökkenítő hatással bírnak. Nem lehet helytálló tehát a bíróság azon következtetése, mely szerint önmagában az, hogy más jelenlévők esetleg nem értették, miért kerül sor dudálásra, közvetve emiatt pedig akár meg is ijedhettek megalapozná a véleménynyilvánítási jog korlátozását és szankcionálását. A bíróság meg sem kísérelte feltárni az alapjogi szempontokat és elvégezni azok valódi mérlegelését, a végzés kizárólag a KRESZ-ben foglalt hangjelzés adási okok hiányán alapul, tekintet nélkül a hangjelzés adására mint alapjoggyakorlásra és az ahhoz kapcsolódó kiemelt alkotmányos védelemre.

63. A bíróság döntése alapjogi mérlegelés hiányában ab ovo önkényes, a közérdekből történő korlátozhatósága a véleménynyilvánítás kiemelt alapjogának csak a legkivételesebb esetben lehet alkotmányos. Mindezekből következően a bíróságnak behatóan kellett volna értékelnie az egymással szembenálló alapjogokat és a közérdeket, és fokozottan alátámasztania azon álláspontját, mellyel a véleménynyilvánítás szabadságát súlyos mértékben korlátozta. A bíróság végzésében azonban ezen mérlegelést teljes mértékben elmulasztotta azon túlmenően,

hogy a fentiekben kifejtettek szerint a bíróság csak annyiban tekintette alapjogi relevanciájúnak az eljárás tárgyává tett cselekményt, hogy az esemény gyűlés jellegét és az én szervezői minőségemet megállapítsa. A közlekedési szabályok megsértése, a hangjelzéssel kifejezett véleményt nem tekintette kommunikációs célúnak, ezáltal a bíróság végzése önkényes és alaptörvény-ellene.

64. Az EBESZ a gyülekezésnek tekinti, ha többen, ideiglenes jelleggel, annak érdekében gyűlnek össze, hogy véleményüket közösen kinyilvánítsák.[1]² Álláspontom szerint indokolt ezt annyiban pontosítani, hogy (történelmi kialakulása, rendeltetése és funkciója miatt) a gyülekezés – résztvevőit összekapcsoló – célja nem általában a kommunikáció, hanem a meglehetősen tágran értelmezett közügyekben való véleménynyilvánítás, melynek hiánya kizárja, hogy az adott rendezvényt gyülekezésnek [az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt jog gyakorlásának] lehessen tekinteni. A cél megléte, vagy hiánya tartalmi kérdés, amelyet elsősorban nem a szervező nyilatkozata alapján, hanem az eset összes körülményére tekintettel kell megítélni. Egyszerűbb megítélésűek a „tipikus” demonstrációs szituációk, vagyis, hogyha az adott helyszínen jelenlévő személyek hasonló tárgykörű és irányultságú transzparenssekkal, zászlókkal jelennek meg, vagy véleményüket más könnyen azonosítható módon fejezik ki, függetlenül attól, hogy gyülekezésként, vagy kulturális eseményként hirdették meg az összejövetelet.

65. Hivatkozom az Alapvető Jogok Biztosa gyakorlatára, különösen a biztos AJB-2014/2013. számú jelentésére, melyben az ombudsman saját gyakorlatát összefoglalva emeli ki, hogy önmagában az a tény, hogy a rendőrségnek a hatályos jogszabályok alapján valamilyen intézkedés megtételére jogi lehetősége (általános felhatalmazása) van, semmi esetre sem jelenthet eljárási automatizmust. A megfelelő rendelkezés alapján elrendelt intézkedés arányosságát, az alapjogok érvényesülése szempontjából minden esetben vizsgálni kell. A jogszabályi felhatalmazás megléte – mint a jogállami hatalomgyakorlás alapvető ismérve – tehát elengedhetetlenül szükséges, de nem elégséges feltétel az alkotmányosság szempontjából. Fokozottan igaz ez akkor, amikor a rendőrségi intézkedés egy szabadságjog gyakorlását érintheti.

Összességében tehát kiemelem, hogy egyrészt a részvételemmel zajló esemény az eljárás során is következetesen hangsúlyozott álláspontom szerint nem gyülekezésnek, hanem ezen jog anyajogaként is szolgáló véleménynyilvánításnak minősült, amely során közügyekben való megnyilvánulásomat a járványügyi előírások megtartása mellett, nem

² Guidelines on Freedom of Peaceful Assembly : Prepared by the OSCE/ODIHR Panel Of Experts on the Freedom of Assembly (Warsaw : Published by the OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights, 2007) 13. o. Az EBESZ – szemben a külföldi és nemzetközi joggyakorlattal – megkívánja azt is, hogy a rendezvényt közterületen tartsák.

kettő vagy több ember azonos időben és helyen történő megjelenésével, tehát a gyülekezés törvényi fogalmán kívüli formában tettem meg. Az eljáró bíróság teljes mértékben figyelmen hagyta ezen alapjoggyakorlási kérdés alapvető alkotmányos jelentőségét, így a bíróság végzése e tekintetben megalapozatlan és alapjogi sérelemhez vezet.

Abban az esetben, amennyiben a t. Alkotmánybíróság úgy találná, hogy a gyülekezési jog alkotmányos fogalma alkalmazható jelen esetre, úgy pedig ezen jogom sérülésére került sor, mivel az eljáró bíróság semmilyen, a gyülekezési joghoz kapcsolódó alkotmánybírósági gyakorlatot nem alkalmazott, nem vonta be vizsgálata eszközei közé a szükségesség arányosság tesztjét és nem mutatott ki olyan legitim célt, amely a gyülekezési jogom alkotmányos korlátja lehetett volna jelen esetben.

III.

A GYTV 3. § (1) BEKEZDÉS ALAPTÖRVÉNY-ELLENESSÉGE *A másodlagos kérelemre vonatkozóan*

66. Amennyiben a t. Alkotmánybíróság szerint a bíróság jogértelmezése helyes a tekintetben, hogy a Gytv. 3. § (1) bekezdése lehetőséget teremt arra, hogy egy magáncég által működtetett közösségi oldal (jelen esetben a Facebook közösségi oldal) által szervezőként feltüntetett személy automatikusan a Gytv.-ben foglalt szervezői minőségét megalapozza, úgy kérem a t. Alkotmánybíróságot, hogy a Gytv. 3. § (1) bekezdésének alaptörvény-ellenességét megállapítani és a megfelelő jogkövetkezményt alkalmazni szíveskedjen.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata

67. Az elsődleges kérelemnél idézett gyakorlat álláspontom szerint jelen kérelmemet is megalapozza. A gyülekezési jog a véleménynyilvánítás, mint a kommunikációs jogok anyajoga ernyője alá tartozó, az előbbire jellemző, kiemelt védelemben részesülő alapjog. Ezt a kiemelt védelmet nem csak a jogalkalmazás során a megszorító értelmezéssel és a más, konkuráló alapjogok túlnyomó esetben háttérbe szorításával, hanem magával a jogalkotással is biztosítani kell. A panaszbeadvány terjedelmi racionalizálása okán jelen részen a hivatkozni kívánt gyakorlatot nem ismétlem meg, kérem a t. Alkotmánybíróságot, hogy azt a fentiekben idézettek szerint figyelembe venni szíveskedjék (ld. 23-38. pontok).

A fenti elvek alkalmazása jelen ügyre és az ügyben alkalmazott jogszabályhelyre

68. Az eljáró bíróság végzésében kizárólag a Gytv. 3. § (1) bekezdésére alapította szervezői minőségem megállapítását. A végzés indokolása értelmében a bíróság ezen következtetését a

Facebook közösségi oldalon megjelent események, azok megosztása és az ott megjelölt szervezői minőségre alapította.

69. Rámutatok arra, hogy a Gytv. 3. § (1) bekezdésében foglalt szervező szó és a Facebook – eredetileg angol nyelven meghatározott – szervező szóhasználata közötti egybeesés csupán véletlenszerű. Több okból sem elfogadható a bíróság azon álláspontja, hogy a Facebook által szervezőként megjelölt személy a Gytv. szervező definíciójának teljesülését eredményezné.

70. Az eljáró bíróság garanciális szereppel bír a szabálysértési hatóság önkényes jogalkalmazásával szemben. Amennyiben a bíróság a jelen ügy alapját képező kérdést – ki és milyen feltételek teljesülése esetén tekinthető egy gyülekezés szervezőjének – harmadik személy magáncégre delegálja, úgy az igazságszolgáltatás alapvető funkciói sérülnek. A közösségi oldalak legfeljebb az ügy elbírálása szempontjából releváns tényeket tartalmazhatnak, melyek mint bizonyítékok értékelhetők az eljárás során. Ugyanakkor a bíróság nem alapozhatja teljes mértékben a közösségi oldalon feltüntetett szervezői minőségre saját határozatát. Jelen esetben a bíróság pontosan ezt tette, amikor végzése indokolásában kizárólag a Facebookon történő szervezői minőségre alapította következtetését, melynek eredményeként engem pénzbírással sújtott. Kiemelendő, hogy a bíróság végzésében jogalként a szervezői minőséget érintően kizárólag a Gytv. 3. § (1) bekezdését jelölte meg, így különösen ugyanezen szakasz (5) bekezdésére egyetlen alkalommal sem hivatkozott.

71. Rámutatok arra is, hogy amennyiben a Gytv. 3. § (1) bekezdésében foglalt szervező fogalomból nem fakad közvetlenül azon követelmény, hogy a bíróság azt saját, független mérlegelése alapján köteles megállapítani, úgy a szervezői minőség és az azzal járó fokozott kötelezettségek és felelősség parttalanná válik, a gyűlések céljaival szimpatizáló, a nyilvános Facebook eseményeket megosztó személyek is széles körben válnak szankcionálhatóvá, amely egyértelműen alkalmas a gyülekezési jog alapjoggyakorlásától való visszatartásra, az Alkotmánybírósági gyakorlatban megfogalmazott dermesztő hatás kifejtésére. Különösen fontos kérdést jelent ez a jelen ügyben is, ahol a szervezői minőség ezen kiterjesztő értelmezése szabálysértési szankciót vont maga után, így az alapjoggyakorlásom korlátozása rendkívül súlyos, a büntető jellegű szankció különösen alkalmas a jövőbeli alapjoggyakorlás elfojtására.

IV.
KÉRELEM

Összegezve a fent részletesen kifejtett indokaimat, a Pesti Központi Kerületi Bíróság 4.Szk.17.966/2020/7. számú, szabálysértési eljárásban hozott, jogerős végzése, mint alaptörvény-ellenes bírói döntés sérti Magyarország Alaptörvényének VIII. cikk (1) bekezdésében rögzített gyülekezéshez való jogomat, valamint az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében biztosított véleménynyilvánításhoz való jogomat.

Elsődlegesen kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az előbbieken részletesen kifejtett indokok alapján a Pesti Központi Kerületi Bíróság 4.Szk.17.966/2020/7. számú, szabálysértési eljárásban hozott, jogerős végzését, mint alaptörvény-ellenes bírói döntést megsemmisíteni szíveskedjék.

Amennyiben a tisztelt Alkotmánybíróság úgy ítéli meg, hogy elsődleges kérelmem nem megalapozott, úgy kérem, hogy részletesen kifejtett indokai ra figyelemmel az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján a jelen ügyben alkalmazott, a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 3. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességét megállapítani és a Pesti Központi Kerületi Bíróság 4.Szk.17.966/2020/7. számú, szabálysértési eljárásban hozott, jogerős végzését, mint az ezen alapuló alaptörvény-ellenes bírói döntést megsemmisíteni szíveskedjék.

Budapest, 2021. május 17.

Tisztelettel,

Indítványozó képviselőjében:

dr. Karsai Dániel
ügyvéd

Karsai Dániel Ügyvédi Iroda
dr. Karsai Dániel András

